

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lipca 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Kwaśniewski (przewodniczący)

SSN Anna Owczarek

SSN Katarzyna Tyczka-Rote (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi A. S. – C. i K. C.
o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem
Sądu Okręgowego w S.
z dnia 6 lipca 2006 r., wydanym w sprawie z wniosku A. S. – C. i K. C.
przy uczestnictwie J. W., Gminy G.
oraz Skarbu Państwa - Zarządu Dróg Powiatowych w G.
o rozgraniczenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 20 lipca 2012 r.,
zażalenia wnioskodawców (skarżących)
na postanowienie Sądu Okręgowego w S.
z dnia 24 sierpnia 2011 r.,

oddala zażalenie i zasądza od skarżących na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 270 (dwieście siedemdziesiąt) zł tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

Uzasadnienie

Skarżący A. S. – C. oraz K. C. domagali się wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 6 lipca 2006 r., oddalającym ich apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w G. z dnia 19 grudnia 2005 r. Sąd Rejonowy rozgraniczył działkę nr 30/1 zapisaną w księdze wieczystej nr ... i stanowiącą własność J. W. z działkami: nr 30/3, zapisaną w księdze wieczystej nr ... jako własność skarżących i nr 83 (droga), stanowiącą własność Skarbu Państwa - Zarządu Dróg Powiatowych w G. - linią prostą biegnącą od punktu 259 przez punkt 534 do punktu 535.

Podstawą rozstrzygnięcia było ustalenie, że tak przebiega granica prawna wyznaczona w chwili dokonanego w 1980 r. podziału stanowiącej wówczas własność Skarbu Państwa działki nr 30 na działki 30/1 i 30/3. W tych granicach działki zostały sprzedane przez Skarb Państwa poprzednikom skarżących i J. W. Przyjęta linia podziału nie odpowiada usytuowaniu ponemieckiego ogrodzenia, traktowanego przez skarżących jako wyznacznik prawidłowego i logicznego przebiegu granicy. Sądy nie zgodziły się ze skarżącymi, że granice działek 30/1, 30/3 i 83 zostały w operacie z 1980 r. wyznaczone błędnie z powodu niewłaściwego określenia parametru osnowy w 1967 r. Sąd Okręgowy stwierdził, że jego rolą nie jest korygowanie możliwych błędów geodetów, lecz ustalenie przebiegu granicy według kryteriów wskazanych w art. 153 k.c., te zaś wskazują na przebieg granicy w sposób oznaczony w wydanej w sprawie opinii biegłego, która to opinia nie budzi wątpliwości i nie uzasadnia potrzeby przeprowadzenia dowodu z opinii innego biegłego.

Skarżący oparli skargę o wznowienie postępowania na podstawie z art. 403 § 2 k.p.c., powołując się na wykrycie nowych środków dowodowych, które mają wpływ na wynik sprawy, a z których nie mogli skorzystać w poprzednim postępowaniu. Jako nowe środki dowodowe wskazali: przedwojenną niemiecką mapę katastralną z 1932 r., uzyskaną 10 października 2010 r. z archiwum w Berlinie, zdjęcia lotnicze terenu P., otrzymane z Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Warszawie oraz sprawozdanie techniczne mgr inż. W. S. wraz z dokumentami geodezyjnymi. Skarżący wnieśli ponadto o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego sądowego niż ten, który

był powołany do wydania opinii w sprawie objętej skargą o wznowienie, w celu skontrolowania poprawności pomiarów w oparciu o nowe materiały dowodowe.

Skarżący wyjaśnili, że W. S. - oceniający na ich zlecenie materiały, którymi dysponowały sądy oraz dokumenty, które skarżący uzyskali później - stwierdził, że postanowienie Sądu Rejonowego w G. z dnia 19 grudnia 2005 r. oparte zostało na błędnych operatach, które spowodowały błąd pomiarowy w opinii biegłego.

Postanowieniem z dnia 24 sierpnia 2011 r. Sąd Okręgowy odrzucił skargę o wznowienie postępowania wnioskodawców. W uzasadnieniu stwierdził, że nie zachodzi wskazana przez skarżących podstawa do wznowienia postępowania, ponieważ fakt dowiedzenia się o archiwum w Berlinie i uzyskanie z jego zasobów mapy z 1932 r. nie jest okolicznością, która mogłaby mieć wpływ na wynik sprawy, a z której skarżący nie mogli skorzystać w poprzednim postępowaniu. Możliwość uzyskania tej mapy istniała także w czasie poprzedniego postępowania, a ponadto mapa ta nie może mieć wpływu na wynik sprawy, ponieważ oddaje stan istniejący wiele lat przed utworzeniem działek, których dotyczyło postępowanie o rozgraniczenie. Również zdjęcia lotnicze mogły być uzyskane wcześniej. Poza tym ich treść nie wpływała na ocenę przebiegu granicy prawnej, wyznaczonej w oparciu o dokumentację i dwa zachowane punkty osnowy geodezyjnej. Z kolei sprawozdanie techniczne mgr inż. W. S. jest dokumentem prywatnym sporządzonym w październiku – listopadzie 2010 r. i również nie może wpłynąć na wynik sprawy, ponieważ przedstawia argumenty rozważane w poprzednim postępowaniu.

Postanowienie Sądu Okręgowego wnioskodawcy zaskarżyli zażaleniem, zarzucając naruszenie przepisów prawa procesowego:

- art. 410 § 1 k.p.c. w zw. z art. 403 § 2 k.p.c. poprzez niewłaściwe przyjęcie, iż przedłożona przez skarżących przedwojenna mapa katastralna uzyskana z Państwowego Biura Archiwalnego w Berlinie, na której widnieją działki o numerach 30/1 i 30/3 położone w obrębie P., nie stanowi ustawowej podstawy do wznowienia postępowania, albowiem nie jest nowym dowodem, który mógłby mieć wpływ na wynik sprawy z uwagi na fakt, iż skarżący mogli uzyskać przedmiotowy dokument w toku poprzedniego postępowania, co spowodowało bezpodstawne odrzucenie złożonej skargi

- art. 410 § 1 k.p.c. poprzez niewłaściwe przyjęcie, że mapa ta nie jest dokumentem mogącym mieć wpływ na wynik sprawy i tym samym nieuprawnione, przedwczesne dokonanie oceny zasadności skargi co spowodowało bezzasadne jej odrzucenie.

W konkluzji wnieśli o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i zasądzenie od przeciwników na rzecz skarżących kosztów postępowania, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Skarżący mają rację, że stanowisko Sądu Okręgowego, jakoby z przedstawionego obecnie dowodu mogli skorzystać wcześniej, jest nieprawidłowe. Artykuł 403 § 2 k.p.c. wprowadza przesłankę wznowienia związaną z późniejszym wykryciem okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Chodzi więc o okoliczności i środki dowodowe istniejące już w czasie, kiedy toczyło się postępowanie objęte skargą o wznowienie, ale nie znane stronie i z tego powodu jej niedostępne. Tylko nieznanne fakty i dowody mogą być później wykryte. W związku z tym wnioskowanie oparte na założeniu, że określony dowód mógł być wcześniej wykorzystany, ponieważ już wtedy istniał, nawet jeżeli wówczas nie był znany stronie, jest oparte na błędnej interpretacji art. 403 § 2 k.p.c. Nie oznacza to jednak, że zażalenie może zostać uwzględnione. Sąd Okręgowy trafnie ocenił, że nie została spełniona druga z koniecznych przesłanek przewidzianych w omawianym przepisie, to znaczy przesłanka możliwego wpływu wykrytego dowodu na wynik sprawy. Odnaleziona przez skarżących mapa dotyczy okresu przedwojennego, nie może więc wywrzeć wpływu na wynik postępowania, którego przedmiotem było określenie przebiegu granicy wyznaczonej w 1980 r. przy wydzielaniu nowych działek.

Ocena, czy określony dowód mógłby wpłynąć na wynik sprawy mieści się w zakresie badania istnienia wskazanej przez skarżącego podstawy wznowienia, ponieważ tylko wtedy, kiedy tego rodzaju możliwe oddziaływanie faktu lub dowodu zostanie stwierdzone spełnione są przesłanki z art. 403 § 2 k.p.c. Poza zakresem kontroli wstępnej pozostaje natomiast kwestia, czy ostatecznie wykryta okoliczność

lub środek dowodowy rzeczywiście doprowadzi do odmiennego rozstrzygnięcia sporu.

Odnieść się należy także do stanowiska uczestnika – Skarbu Państwa wyrażonego w odpowiedzi na zażalenie. Uczestnik podniósł, że skarga powinna zostać odrzucona jako spóźniona w rozumieniu art. 407 k.p.c., termin do jej wniesienia biegł bowiem od dnia dowiedzenia się przez skarżących o istnieniu w berlińskim archiwum przedwojennej mapy P., na której widoczne są granice pomiędzy spornymi działkami, a nie od dnia, kiedy skarżący weszli w posiadanie zapisu elektronicznego tej mapy ani – tym bardziej – od dnia, kiedy uzyskali opinię fachowca o znaczeniu tej mapy. Zważywszy jednak, że wykrycie dowodu mogącego wywrzeć wpływ na wynik sporu mieści w sobie element powzięcia informacji na tyle skonkretyzowanej, aby pozwoliła na stwierdzenie, czy w przekonaniu strony środek dowodowy dotyczy okoliczności związanych z przedmiotem sprawy i istotnych dla jej rozstrzygnięcia, badanie zachowania terminu trzymiesięcznego musi nastąpić przy uwzględnieniu rodzaju dowodu i stopnia trudności oszacowania jego treści i znaczenia. W rozpatrywanej sprawie Sąd orzekający słusznie nie dopatrzył się uchybienia terminu z art. 407 k.p.c., ponieważ specyfika środka dowodowego wymagała bezpośredniego zapoznania się z jego treścią.

Z przytoczonych względów zażalenie podlegało oddaleniu na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c.

Orzeczenie o kosztach postępowania zażaleniowego uzasadnia art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz art. 99 k.p.c., a nadto art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz.U. Nr 169, poz. 1417 ze zm.).